

חוסן חברתי בתקופת חירום

משרד הרווחה והביטחון

החברתי

זירות התערבות ברווחה להבטחת חיים מיטביים

העובדים
והמערכת

התמודדות
עם
טראומה
ואובדנים

שלומות
אישית,
חברתית
ומשפחתית

חוסן
קהילתי

חוסן
פיזי
וכלכלי

ממשלת ישראל - המשרדים החברתיים

המרכזיים

ביטוח לאומי

משרד העבודה

משרד העליה
והקליטה

משרד הרווחה
והביטחון החברתי

משרד החינוך

משרד הבריאות

השבעה באוקטובר - פעולות עיקריות - היממה הראשונה

הגעה למוקדי הפינוי
לקליטת תושבים ולטיפול
במשפחות ובשורדים

מוקדים משותפים -
רווחה-משטרה-פיקוד
העורף
להב 433, מוקד 105, שורה,
המכון לרפואה משפטית

הכשרות לצוותי
הודעה מרה והכשרות
חוסן וטראומה

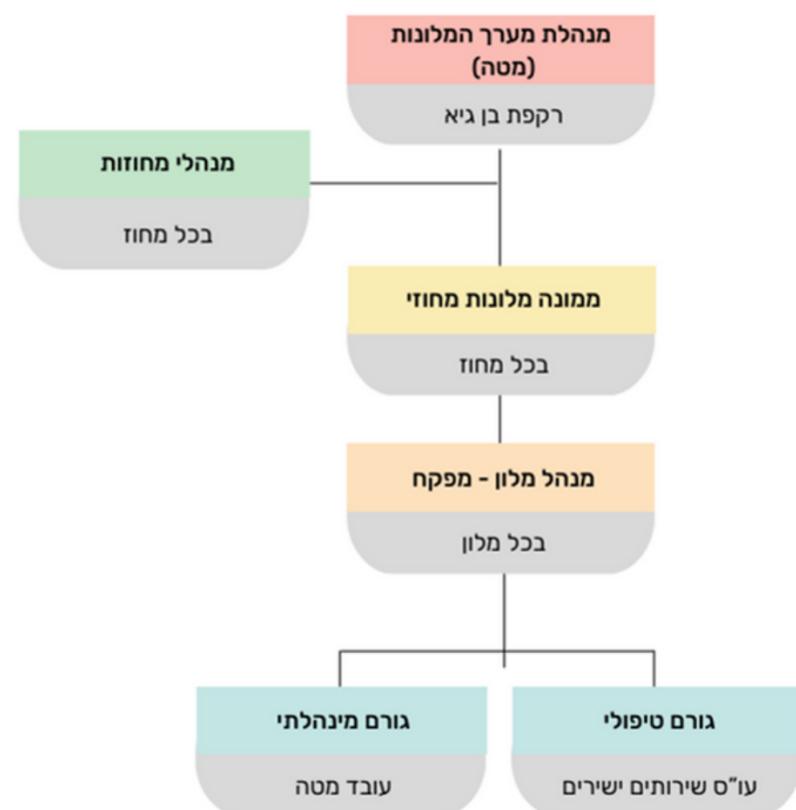
פינוי מסגרות
רווחה מעוטף עזה

הערכות מצב
הנהלת המשרד

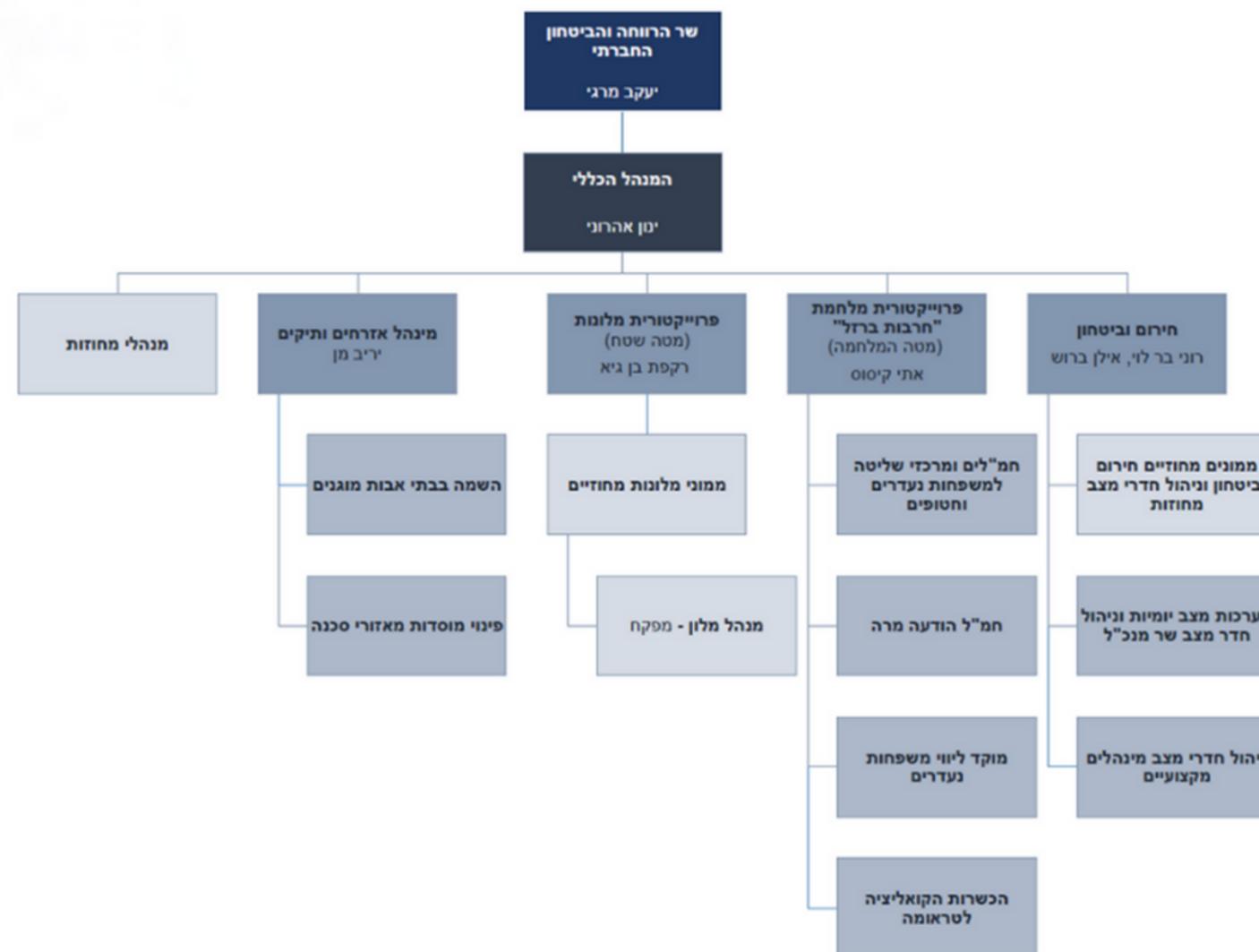
התאמת המבנה הארגוני לשגרת חירום

מערך ניהול המלונות – מלחמת חרבות ברזל משרד הרווחה והביטחון החברתי 15.10.23

מבנה מלחמה משרדי – מלחמת "חרבות ברזל" משרד הרווחה והביטחון החברתי 15.10.23

כל מלון או מקבץ מלונות סמוכים קיבלו מענים בתחום הרווחה, משל היו ישוב חדש שהוקם

בכל מינהל ליבה הוגדר סגן שהוא האחראי על המשכיות הפעילות השוטפת של המערכת

*השקף והנתונים מתוך הצגה פעילות המשרד בדיון בכנסת ביום 15.10.23

התאמת המבנה הארגוני לשגרת חירום

מערכים תומכים			נפגעים, מפונים ומחוסרי קורת גג			חירום
למידה, ארגון ותשתיות איריס פלורנטין	הדרכות והכשרות אתי קיסוס איריס פלורנטין	דוברות והסברה ענת רז	מוקדים ארציים ומקומיים אתי קיסוס	פינויים ומפונים יריב מן רקפת בן גיא	מחוזות מנהלי מחוזות	אגף ביטחון וחירום רוני בר לוי קרן אופיר פולק
איסוף נתונים והצגת תמ"צ	הכשרות צוותים	מוקד 118 איסוף והעברת נתונים וניתוח מגמות	מרכז משפחות ארצי ומרכזים רשותיים	חמ"ל מתקני קליטה ומלונות רקפת בן גיא <small>*פירוט בשקפים הבאים</small>	קשר וממשק מול רשויות מקומיות	תכלול תמונת חירום משרדית והערכות מצב
ריכוז והנגשת נהלים https://go.gov.il/AmKelavienst	טיפול במטפלים	דוברות והסברה אקטיבית	מרכז נעדרים	חמ"ל פינויים - מסגרות ופינוי פרטני בקהילה יריב מן <small>*פירוט בשקפים הבאים</small>	קשר וממשק מול מסגרות חוץ ביתיות	קשר עם גופים מנחים
מילואים חברתי			תר"ח		אוכלוסיות ייחודיות	ניהול חדרי מצב
שיתוף ידע ולמידת עמיתים			חמ"ל מתנדבים וארגונים חיבור בין פערים למשאבים			
אסטרטגיית היום שאחרי / שיקום ובנייה						

פעולות מרכזיות – מלחמת חרבות ברזל

משרד הרווחה והביטחון החברתי 15.10.23

ליווי משפחות נעדרים ונרצחים

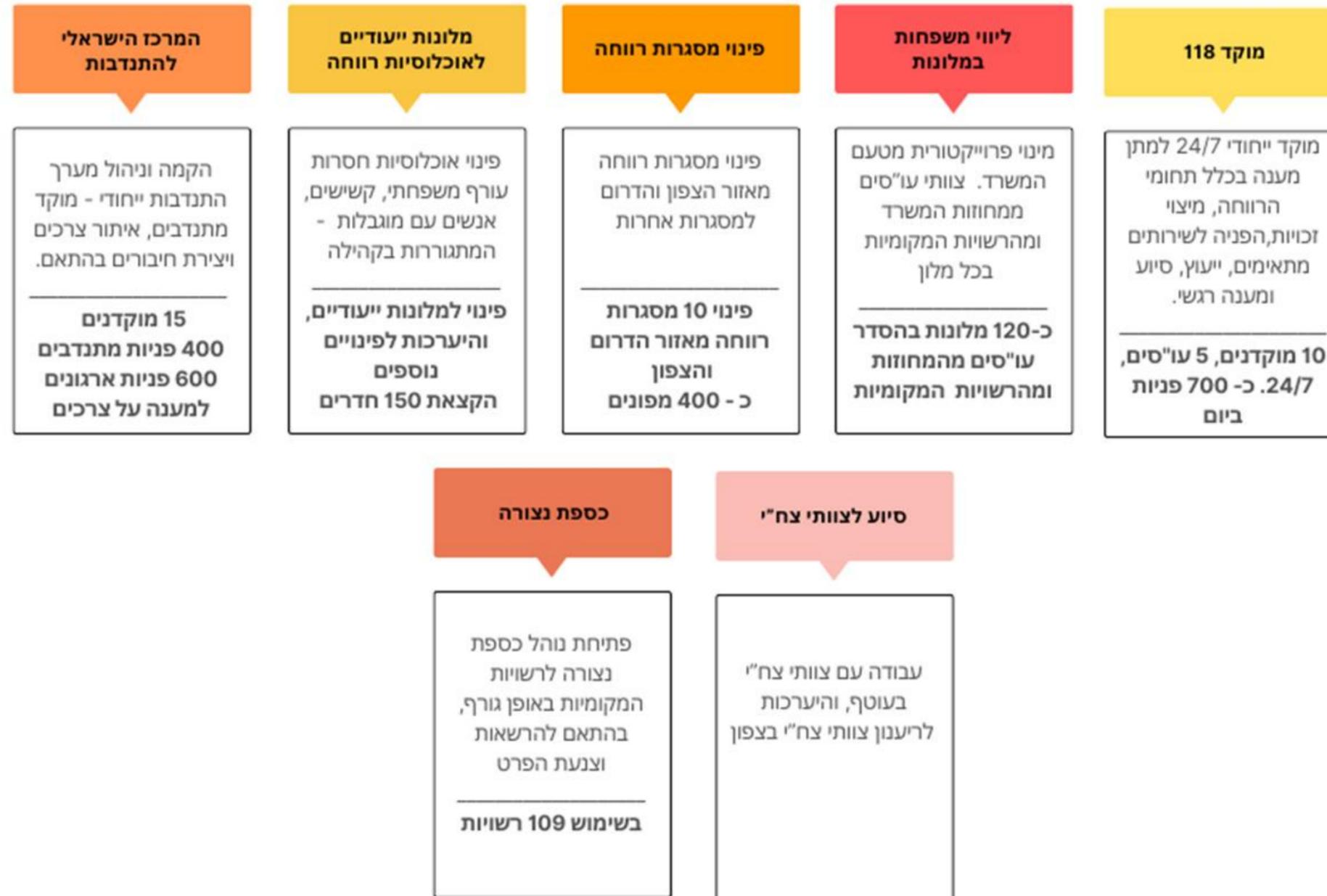
<p>בסיס שורה</p>	<p>המוקד לליווי משפחות</p>	<p>חמ"לים משותפים - חמ"ל אחד להב והודעות מרות</p>	<p>מרכז משפחות להב</p>	<p>מוקד 105</p>
<p>ליווי משפחות לאחר זיהוי הנהרג וחיבור למחלקות לשירותים חברתיים.</p> <p>2 עו"סים 24/7</p>	<p>שיחות יומיות למשפחות הנעדרים עד לאיתור או להודעה מרה. ליווי רגשי, מיפוי צרכים והפניה לגורמים הרלוונטיים.</p> <p>כ- 60 עו"סים. כ-600 שיחות ביום</p>	<p>חמ"ל אחד לכלל הגורמים הרלוונטיים לטובת תכלול המידע והוצאת צוותי הודעה מרה. נציגות בחמ"ל לוויית וקבורה.</p> <p>4 עו"סים 24/7</p>	<p>מרכז המשפחות ביחידת להב בקריית שדה"ת פועל בשיתוף פיקוד העורף, משטרת ישראל ומשרד הרווחה.</p> <p>המרכז והתהליך כולו מלווה בעו"סים 24/7</p>	<p>מוקד משותף למשטרה ולמשרד הרווחה, להגשת דיווח על נעדרים</p> <p>כ- 12,000 שיחות המוקד תוגבר במוקדנים ובעו"סים, 24/7</p>
<p>הכשרות הקואליציה לטראומה</p>	<p>הודעות מרות</p>	<p>מרכז השליטה הלאומי לטיפול במשפחות הנעדרים והחטופים</p>		
<p>הכשרות וסדנאות חוסן, וכלים ראשוניים להתערבות - המוצעות לכלל העו"סים בשדה המלווים את המשפחות במוקדים השונים, ובהודעות המרות ובהתאם לצרכים</p> <p>מדי יום</p>	<p>הודעה למשפחה על אזרחים חללים, בשיתוף פיקוד העורף.</p> <p>באמצעות הרשויות המקומיות ובגיבוי המחוזות ומטה המשרד</p>	<p>סיוע לחמ"ל בחיבור לגורמים הרלוונטיים במסגרת הקמת המוקד. ליווי סוציאלי בהתאם לצורך. חיבור למוקד הליווי למשפחות ולרשויות המקומיות</p> <p>5 עו"סים 24/7</p>		

*השקף והנתונים מתוך הצגה פעילות המשרד בדיון בכנסת ביום 15.10.23

פעולות מרכזיות - מלחמת חרבות ברזל

משרד הרווחה והביטחון החברתי 15.10.23

ניהול החירום וליווי תושבי יישובי הגבול

איך נראה מהלך משקם, בונה אמון ואפקטיבי

חיזוק הכוחות,
האוטונומיה והחזרת
המסוגלות

התאמה לצורך
הפרטני, המשפחתי,
הקהילתי והרשות
כגרעין מרכזי

תכנון וביצוע משותף
עם התושבים,
הקהילות, הרשויות

סנכרון ושילוביות-
עבודה ממעלה אחרת
תוך ובינמשרדית בינמגזרית

גמישות בפתרונות
לאורך התהליך וחופש
בחירה בין אפשרויות

האדם המשפחה
והקהילה במרכז:
שירותיות והטבה 360

חיזוק הצוותים
המקצועיים כבסיס
לקיימות המהלך

מהלך מוכוון תוצאות,
מבוסס נתונים, מנוטר
ומדיד

אמון: יחסים קרובים,
רציפות, שקיפות,
כנות, הוכחת ביצוע

מעגלי התערבות

אישי

היבטים כלכליים ופסיכו-סוציאליים
של הפרט

משפחתי

היבטים תפקודיים של המשפחה, מע'
יחסים זוגיות, הורים וילדים

קהילתי

שיפור חוסן, התארגנות קהילתית

תחומי חיים

זירות להתערבות ולהבטחת חיים מיטביים

משפחה גרעינית
משפחה מורחבת

התמודדות עם
טראומה
ושכול

חוסן פיזי
וכלכלי

אובדן פרנסה
ירידה בהכנסות
חובות
מוגנות
דיור ותשתיות
צרכים בסיסיים
ביטחון תזונתי
מימוש זכויות

חרדה, דיכאון
מניעת טראומטיזציה
תפקוד משפחתי וזוגי
תפקוד אישי, מסוגלות
התנהגויות מסכנות
עקירות ופליטות
חוסן ומסוגלות למשבר
אינטראקציות חברתיות

שלומות
אישית חברתית
ומשפחתית

חוסן
קהילתי

חוסן רשותי
התארגנות קהילתית
מוכנות לחירום
שייכות
חוסן קהילתי ולאומי
סולידריות

חוסן רגשי
חוסן מקצועי
מניעת שחיקה וטראומטיזציה משנית
תנאי עבודה ושכר
ניהול עומסים
גיוס ושימור עובדים לשירותים הציבוריים

העובדים
והמערכת

אמון באנשים, בקהילה, בממסד
נרטיב מיטיב
טיפול בטראומה קולקטיבית
מנהיגות מקומית
התחדשות וצמיחה

תכנון היום שאחרי דרום

עבודת המשרד מול מינהלת "תקומה" העבודה כללה עיצוב תכניהן של 2 החלטות ממשלה - ה"מ 1127 שהניחה את המתווה לתוכנית ארוכת טווח וה"מ 1890 שהניחה תוכנית חמש שנתית. תפיסת העבודה התבססה על תחומי חיים שעוצבו בתהליך משתף בהובלת מינהל אסטרטגיה ובשיתוף המינהלים המקצועיים ואשר הניחו את יסודות התכנון:

מדד החוסן הקהילתי

אמון חברתי

יחסי אמון בין תושבים,
יחסים בין קבוצות ביישוב

מנהיגות

תפיסת תפקוד הרשות המוניציפלית,
רציפות בקבלת שירותים, אמון ברשות
ובמקבלי ההחלטות

יעילות קולקטיבית ומסוגלות קהילתית

עזרה הדדית ודאגה לאחר (לכידות),
תפיסת מסוגלות קהילתית

מוכנות לחירום

היכרות עם מערך ההתארגנות ותפקידים בחירום, תפיסת מוכנות
יישובית, תפיסת כשירות לחירום

קשר למקום, שייכות

גאוות שייכות ליישוב,
ערכים ואידיאולוגיה

מרכיבי החוסן הקהילתי לפי מודל ה-CCRAM
ד"ר לימור אהרונסון דניאל, אוניברסיטת
בן גוריון; פרופ' מולי להד, מרכז משאבים;
השירות לעבודה קהילתית ושותפים
נוספים, 2013

תמונת מצב בצל ה-7.10 והמלחמה

שלומות
פרט
ומשפחה

ערעור שלומות ושלמות המשפחה

23%

מדווחים על
הרעה בזוגיות [4]

66%

מההורים מדווחים
על פגיעה במצב
רגשי של ילדיהם
[1]

22%

בני נוער
בלמידה מרחוק
מדווחים על
בידות [2]

ועלייה במצבי סיכון בקרב ילדים ונוער וצעירים

55%

מההורים מדווחים
על פגיעה
במצב החברתי
של ילדיהם [1]

60%

מההורים מדווחים
על גילויי תקופנות
של ילדיהם [1]

תמונת מצב בצל ה- 7.10 והמלחמה

חוסן
פיזי
וכלכלי

36%

לא מועסקים (4)

עלייה בצרכים
רגשיים, אלימות

71%

מדווחים על אלימות
מילולית, רגשית או נפשית במשפחה (4)

50%

מדווחים על פגיעה
משמעותית בהכנסה (4)

ופגיעות

33%

מוטרדים בבעיות
רגשיות (4)

34%

מדווחים על
כניסה לאוברדרפט (4)

על רקע פגיעה
בתעסוקה והכנסה

28%

צורכים חומרים
ממכרים (2)

סקירת ספרות אגף מחקר, משרד הרווחה. באמצעות חברת לקסידל. מקורות שונים. ראו נספח.
(1) ילדים ובני נוער מפונים. (2) תושבי צפון. (3) ארצי (4) מפונים

תמונת מצב בצל ה- 7.10 והמלחמה

שלומות
פרט
ומשפחה

45%

בני משפחה מטפלים
המדווחים על הרעה במצב החברתי
והפנאי של אנשים עם מוגבלות

46%

בני משפחה מטפלים
המדווחים על הרעה במצב החברתי
והפנאי של אזרחים ותיקים

אזרחים ותיקים,
אנשים עם מוגבלות
ובני משפחה מטפלים

31%

בני משפחה המדווחים
על הרעה בקשר עם הקהילה
של אנשים עם מוגבלות

22%

בני משפחה המדווחים
על הרעה בקשר עם הקהילה
של אזרחים ותיקים

חווים פגיעה חברתית,
רגשית ומשפחתית

29%

בני משפחה המדווחים
על הרעה בקשר עם המשפחה בקרב
אנשים עם מוגבלות

15%

בני משפחה המדווחים
על הרעה בקשר עם המשפחה בקרב
אזרחים ותיקים

סקירת ספרות אגף מחקר, משרד הרווחה. באמצעות חברת לקסידל. נתונים כלל ארציים. מתוך:

בני משפחה המטפלים בזקנים ובאנשים עם מוגבלות בראשית מלחמת "חרבות ברזל", מכון "מאירס ג'וינט 37 ברוקדייל", דצמבר 2024

היום שאחרי שיקום וצמיחה

תכנון היום שאחרי צפון

המשרד עבד מול משרד רוה"מ אשר ריכז את תכנית הצפון למענים בטווח המידי והקרוב וקידום מתווה רב-שנתי 'שחר לצפון' לשיקום ופיתוח היישובים המאוימים בקו העימות. העבודה כללה מהלך מקדים של תכנון מטה-מחוז-מחלקות אשר תפיסת עבודה מותאמת לצפון, על בסיס תחומי ההתערבות שהונחו בדרום:

זירות התערבות להבטחת חיים מיטביים

חיזוק העובדים/ות
והמערכת
ניהול עומסים,
ליווי רשויות
ומחלקות במשבר,
גיוס, שימור
ופיתוח עובדים
תשתיות מבנים
ומערכות

התמודדות עם
טראומה ואובדנים
התמודדות עם
מתח, חרדה, תחושת
היעדר ביטחון,
אובדנים רגשיים,
תחושת חוסר ודאות
וחוסר אמון במערכת

שלומות אישית,
חברתית ומשפחתית
תפקוד ומסוגלות
אישית ומשפחתית,
מניעת התנהגויות
מסוכנות, החזרת
שליטה ועצמאות

חוסן קהילתי
אמון בקהילה,
סולידריות,
התמודדות עם
טראומה קולקטיבית,
התחדשות וצמיחה
רשותית-אזורית,
מוכנות לחירום
ומנהיגות מקומית

חוסן פיזי וכלכלי
התמודדות עם אובדני
פרנסה והכנסה,
מוגנות, מימוש זכויות,
ביטחון תזונתי,
דיור הולם

במרחב הצפון במיוחד נדרש מענה מקיף בכל הזירות

תודה

על ההקשבה!